

dejansko ljubezen kot ognjišče in bistvo verstva! To se pravi misel pesnikovo — potvarjati.

Popolnoma pa se ujemamo s končno željo pisateljevo: »Naj ne bi sodobni pesniki slovenski šli mimo del S. Gregorčiča, ne da bi jih čitali! Njegov vpliv more biti samo dobrodejen, oživljajoč...« (Str. 82).

J. Debevec.

»Vrtčeva« petdesetletnica. Slovensko mladinsko slovo bo doživelo z letom 1920. redke jubileje, petdeseti letnik mladinskega lista »Vrtca«. »Vrtec« je bil v svojih petdesetih letnikih ne samo dober in skrbno urejan mladinski list, temveč tudi za razvoj slovenske književne umetnosti prezanimiv in važen organ. Vanj so pisali iz svoje najboljše moči naši mnogi najboljši, iz njega so rastle literarni začetniki v zrelejšo obliko naših književnih listov. »Vrtec« je ohranil sicer pod štirimi uredniki (J. Tomšič, F. S. Finžgar, Anton Kržič, Jos Volc) svoj zunanji konservativni, pedagoški izraz in program, a se je organsko razvijal v vsebini časovnega umetniškega okusa. Bolj politično ozadje nego dejanska potreba mu je ustvarila tovariša v »Zvončku«. »Vrtec« je književno predvsem znamenit glede lirike. Tu je doživel tri viške v Levstiku, Župančiču in Dominšvetovcih (Sardenko i. dr.) Nekako sedemsto sotrudnikov ga je podpiralo v petdesetih letih. Med sotrudniki so imena naših kulturnih mož in delavcev: L. Pesjakova, Jan. Terdina, Fr. Levstik, And. Kalan, dr. Majaron, dr. J. Vidic, Anton Koblar, dr. J. Krek, dr. J. Žmavc, Fr. Cegnar, G. in B. Ipavec, Fr. Levec, A. Bezenšek, P. Bohinjec, dr. Opeka, Ev. Lampe, J. Barle, Ant. Medved, Fr. Govekar, Ant. Hribar, Fr. Gestrin, J. Volc, Fr. Krek, F. Finžgar, Ks. Meško, D. Kette, Jesenko-Doksov, Murn-Aleksandrov, Župančič, dr. I. Lah, Fl. Golar, Fr. Pengov, dr. Knific, P. Perko, R. pl. Andrejka, R. Maister-Vojanov, Al. Stroj itd. V eni smeri se list ni razvijal. Premalo je skrbel za reprodukcijo domače obrazovalne umetnosti (Langus, Dostal, Dobnikar, Škof). Naj se vsestransko razvija živahno pod vedrim uredništvom J. Volca, ki mu je podoben gospodar kakor pietetni Tomšič, skrbni Kržič in izraziti pesnik »Vrtčar« — Fr. Krek.

Dr. I. P.

Francoska slovnica, spisal prof. dr. Pavel V. Brežnik, v Ljubljani 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna, natisnila Jugoslovanska tiskarna. Obsega 119 strani.

Knjiga ne vsebuje nikakih vaj ali beril, ampak nam predstavlja slovnico v ožjem smislu, kakršne so latinske in grške slovnice, torej nekak repetitorij. Toda g. pisatelj ni dosegel po mojem mnenju svojega cilja.

V enem oziru nudi premalo snovi, v drugem pa ima poleg približno 30 tiskarskih pogreškov in nekaj gramatičnih napak to slabo stran, da je na mnogih mestih nejasna, nemetodična.

Po mojem mnenju tiči krivda neuspeha v tem, da si je dal g. pisatelj premalo truda in da jo je sestavil v preveliki hitrici.

Glagoli nuire, luire, reluire se spregajo sicer po primeru conduire, ampak participi preteklosti se tvorijo brez t, torej nui, lui, relui, ne kakor njih primer conduit. (Glej str. 55.)

Glagol pourvoir se ne sprega povsem po primeru voir, ker tvori futur je pourvoiraí passé simple

je pourvus; navesti bi se moral tudi prévoir, ker ima v futur izjemno je prévoiraí. (Glej str. 67.)

Ch ni vedno znak v tujkah za k, ampak tudi za š, kakor archiprêtre, archevêque.

Samostalniki na -ou ne tvorijo množine s končnico x ampak s končnico s; na x je približno 10 izjem. (Glej str. 19.)

Pravilo, da nekateri samostalniki na -al in -ail spreminjajo to končnico v množini v -aux, je tudi pogrešeno: vsi na -al tvorijo množino na -aux, vsi na -ail pa na -ails, drugo je izjema, in teh je jako malo. (Glej str. 19.)

Kakovostni adjektivi se imenujejo francosko adjectifs qualificatifs, ne qualitatifs.

Karl V., nemški cesar, se imenuje Charles-Quint in ne cinq, to je ena izmed izjem, kjer stoji latinski ordinale mesto cardinale. Ne vem, zakaj si je avtor izbral ta nesrečni primer.

O v zvezi z e se piše in tiska v francoščini vedno na ta način, da se o in e skoraj križata, torej œ œil, bœuf; Juvančičeva slovnica ga ima.

Nemetodično je, da rabi izraze, kakor včasih (glej str. 9 pri skupini t + i + vokal) nekateri (stran 19, nekateri sam. na -al in -ail; dalje str. 27 dvakrat pri adjektivih, dalje str. 38, da je deblo pri nekaterih glagolih izpremenljivo oziroma neizpremenljivo), da stavi x kot znak za ks in gz brez vsake pripombe, da našteva v pregledu glagolov besedne primere brez vzroka nad ali pod sestavljenimi glagoli.

Tiskarski pogreški so ti-le: str. 6 mesto le champs pravilno le champ, str. 28 mesto extrême pravilno extrême, str. 32 mesto Ecris-moi pravilno Écris-moi, str. 35 mesto nous fumés pravilno nous fumes, str. 35 mesto v. futes pravilno v. fûtes, str. 36 mesto tu sera pravilno tu seras, str. 41 mesto reçut (konj.) pravilno reçut, str. 44 mesto je leverai pravilno je lèverai, str. 50 mesto cueillirai pravilno cueillerai, str. 50 mesto n. fuyons (konj.) pravilno n. fuyions, str. 50 mesto v. fuyez (konj.) pravilno v. fuyiez, str. 57 mesto recrú pravilno recrur, str. 59 mesto lisai (impf.) pravilno lisais, str. 62 mesto tut t'asseyes pravilno tu t'asseyes, str. 62 mesto n. n. asseyons (konj.) pravilno n. n. asseyions str. 64 mesto du pravilno dû, str. 75 mesto demmandées pravilno demandées, str. 79 mesto herité pravilno hérité, str. 79 mesto maitres pravilno maitres, str. 79 mesto langue parlé pravilno l. parlée, str. 81 mesto crée pravilno créé, str. 82 mesto l'infinitiv (2 krat) pravilno l'infinitif, str. 87 mesto êtes-vous pravilno Etes-vous, str. 89 mesto appetit pravilno appétit, str. 91 mesto Eglise pravilno Église, str. 95 mesto je cru pravilno je crus, str. 98 mesto qu'il pravilno qu'ils.

Za začetnike-samouke ta slovnica ni primerna niti priporočljiva, ker ni v ta namen kot repetitorij niti spisana. Za višje razrede se mi pa zdi pomanjkljiva.

Stojim na stališču, da je najbolje, ako damo dijaku v roke v vsakem oziru popolno slovnico, kjer more najti vedno svojega informatorja za vse slovnične posebnosti in težkoče, čemur pa ta slovnica ni kos.

Joško Copič.

Časopis za zgodovino in narodopisje. Izdaje Zgodovinsko društvo v Mariboru. Urejuje prof. Fr. Kovačič. Letnik XV. Maribor 1919. Tiskala tiskarna sv. Cirila. Str. 164.